

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

PSICOLOGIA DE L'EDUCACIÓ

Coordinació: CLARA GARANGOU, MARC

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOLOGIA DE L'EDUCACIÓ			
Codi	100863			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Educació Infantil i Grau en Educació Primària	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
	Grau en Educació Primària	1	TRONCAL/BÀSICA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	5		4
Coordinació	CLARA GARANGOU, MARC			
Departament/s	PSICOLOGIA			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català L'idioma d'impartició i d'avaluació pel grup d'ensenyament bilingüe serà en anglès.			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CLARA GARANGO, MARC	marc.clara@udl.cat	13,8	
FRANCH AGUILO, AINA	aina.franch@udl.cat	3	
GUIJOSA GUZMAN, ALEJANDRO	alejandro.guijosa@udl.cat	3	
VALLES SISAMON, ALBA	alba.valles@udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

L'assignatura proposa que els estudiants assoleixin els següents objectius d'aprenentatge:

- O1. Comprendre de manera profunda els principals aspectes psicològics que intervenen en els processos d'ensenyament i aprenentatge.
- O2. Desenvolupar una mirada psicològica, profunda i articulada, sobre processos i activitats concretes d'ensenyament i aprenentatge escolar.
- O3. Cercar articles de recerca recents mitjançant Scopus i ISI Web of Science.
- O4. Seleccionar articles de recerca d'interès pel propi estudiant, i utilitzar-los per a millorar la comprensió dels processos i activitats d'aprenentatge a l'aula.
- O5. Llegir, comprendre i discutir críticament articles de recerca, en anglès, sobre psicologia de l'educació.
- O6. Dialogar de manera crítica i cooperativa amb els companys per tal de millorar la comprensió psicològica dels processos d'ensenyament i aprenentatge.
- O7. Treballar en petits grups de manera coordinada, cooperativa, i auto-regulada, per tal de realitzar tasques col·lectives.

Competències

CB1. Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB2. Aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3. Reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin

una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CG6. Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat. Adaptar les propostes d'aprenentatge a les evolucions culturals més significatives.

CE2. Dissenyar, planificar i avaluar processos d'ensenyament i aprenentatge, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals de centre.

CT1. Desenvolupar una adequada comprensió i expressió oral i escrita de l' català i de l' castellà.

CT2. Desenvolupar el domini significatiu d'una llengua estrangera, especialment de l' anglès.

CT3. Implementar noves tecnologies i tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5. Adquirir nocions essencials de el pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Els continguts de l'assignatura s'organitzaran en 4 blocs temàtics. El primer bloc serà introductori, i treballarà les unitats d'anàlisi bàsiques utilitzades per la recerca en psicologia de l'educació. La idea és que es compregui una continuïtat entre les diferents unitats d'anàlisi, de manera que els coneixements que es treballin en els següents blocs es puguin articular entre ells a partir de situar-los en el marc d'unitats d'anàlisi relacionades (sense que això signifiqui ignorar contradiccions). Els altres tres blocs s'organitzen al voltant de tres grans fenòmens: aprenentatge, motivació, i interacció educativa. Els continguts es completen amb un treball d'ampliació sobre un tema a lliure elecció dels estudiants:

Bloc 1. La unitat d'anàlisi.

Bloc 2. L'aprenentatge.

Bloc 3. La motivació.

Bloc 4. La interacció educativa.

Treball d'ampliació. Tema a escollir, per exemple: Aprenentatge i emoció; Aprenentatge i creativitat; Aprenentatge i memòria de treball (cognitive load); Aprenentatge mediat per tecnologies digitals (CSCL, MOOC); Aprenentatge i joc; Aprenentatge implícit (aprenentatge com a "participació" en comunitats); Pràctica deliberada (deliberative practice) – aprenentatge de procediments; self, identitat i aprenentatge; etc.

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats d'aprenentatge es diversifiquen en diferents direccions. En primer lloc, hi ha activitats individuals, en petit grup, i en gran grup. En segon lloc, hi ha activitats més monològiques i d'altres més dialògiques. En tercer lloc, hi ha activitats basades en worked-examples i altres basades en problem-based i case-based learning, així com també espais per a la instrucció directa i per a la cerca i discussió de literatura científica per part dels estudiants. El disseny de l'assignatura preveu diversos moments de feed-back dintre de cada bloc, afavorint el que la recerca ha descrit com el "testing-effect" (Karpicke, 2012). Cada un dels blocs s'organitza segons la següent seqüència:

Estructura seqüencial de cada un dels blocs de l'assignatura

Activitat	Característiques
Exposició de continguts	Gran grup / Monològica
Activitat en petit grup	Petit grup / Dialògica
Correcció conjunta de l'activitat	Gran grup / Dialògica

Prova	Individual / Monològica
Correcció conjunta de la prova	Gran grup / Dialògica

Tots els blocs tenen una estructura similar: Per una banda, hi ha una fase d'exposició de continguts per part del professor (gran grup, interacció monològica), seguida d'una activitat d'aprenentatge que es fa en petit grup i interacció dialògica. L'estratègia concreta que s'utilitza a cada activitat canvia depenent del bloc (worked examples en els dos primers blocs, problem-based learning en el bloc 3, i case-based learning en el bloc 4). Tot seguit hi ha la correcció conjunta de l'activitat d'aprenentatge en petit grup, que els estudiants han d'haver lliurat amb anterioritat; aquesta correcció es fa en gran grup i en interacció dialògica. Finalment es fa una prova individual, que un cop ha estat lliurada per tots els estudiants, es corregeix també en gran grup i en interacció dialògica.

Paral·lelament al desenvolupament dels diferents blocs, es realitza l'activitat d'ampliació, que s'ha d'elaborar individualment, i que consisteix en escollir un tema o aspecte relacionat amb la Psicologia de l'Educació, fer una cerca d'un mínim de tres articles de recerca recents sobre el tema, i relacionar-los, per una banda, amb el temari de l'assignatura, i per altra banda, amb exemples o aplicacions concretes de pràctica. El producte d'aquesta activitat és un pòster, que es presenta a la resta de la classe, en format "congrés", al final de l'assignatura.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setmana	Bloc de continguts
1	1
2	1
3	2
4	2
5	2
6	treball ampliació
7	3
8	3
9	3
10	treball ampliació
11	4
12	4
13	4
14	4
15	treball ampliació

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ CONTINUADA

Les evidències d'avaluació són les següents: Les 4 activitats d'aprenentatge en petit grup dels blocs (grup), les 4 proves individuals dels blocs (individual), el treball final d'ampliació (individual), i l'examen final (individual). La

ponderació atorgada a cada una d'aquestes evidències s'especifica a la taula 5.

Evidències d'avaluació

Evidència	Ponderació
4 activitats d'aprenentatge (grupals)	20%
4 proves individuals	20%
Treball d'ampliació (individual)	20%
Examen final (individual)	40%

El sistema d'avaluació s'ha pensat per a permetre una avaluació formativa, en el sentit que es puguin donar ajudes específiques orientades als aspectes que es comprenen amb més dificultat, i una avaluació formadora, en el sentit que els estudiants puguin ser conscients dels seus errors i problemes de comprensió, i puguin adoptar l'orientació necessària en el treball dels continguts (Coll, Mauri & Rochera, 2012). És en aquestes dues direccions que es proposen, per a cada bloc, dos moments avaluatius (la nota de l'activitat i la nota de la prova), amb els corresponents moments de feedback, per anar podent oferir ajudes el màxim d'específiques i orientades a les incomprendions o errors dels estudiants; és d'acord amb aquesta doble vessant formativa i formadora que les ponderacions d'aquestes activitats és baixa: perquè aquests errors durant el procés d'aprenentatge no penalitzin excessivament la nota final de l'assignatura. L'examen final i el treball d'ampliació, per altra banda, tenen una funció més sumativa, de mesurar el grau en el que els estudiants han assumit els objectius d'aprenentatge al final de l'assignatura, i per això les ponderacions són més altes per aquestes dues evidències.

Les proves i l'examen són de tipus test, amb quatre opcions de resposta. La majoria de preguntes son de tipus aplicat, sobre situacions concretes d'ensenyament-aprenentatge a l'aula. Els enunciats i les rúbriques d'avaluació de totes les activitats avaluablest estan disponibles, a l'inici de cada bloc, al campus virtual. La correcció de les proves, de les activitats grupals i de l'examen es lliura en un màxim de 15 dies posteriors a l'entrega.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'estudiantat que tingui dret a l'avaluació alternativa serà avaluat únicament a partir de les dues evidències que tenen una funció més sumativa en el sistema d'avaluació general de l'assignatura: l'examen final i el treball d'ampliació. La ponderació de l'examen final serà del 75% i la del treball d'ampliació serà del 25%.

Tant en l'avaluació continuada com en l'avaluació alternativa, cal aprovar l'examen final per tal de poder superar l'assignatura. L'examen final, en cas de no superar-se, podrà recuperar-se amb un segon examen (de recuperació); si l'examen de recuperació es supera, la nota que es comptabilitzarà per tal de calcular la mitjana amb les altres evidències serà un 5.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica per blocs

Bloc 1

Bandura, A. (2001). Social cognitive theory: an agentic perspective. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 1-26.

Ellis, B.D., & Stam, H.J. (2015). Crisis? What crisis? Cross-cultural psychology's appropriation of cultural psychology. *Culture & Psychology*, 21(3), 293-317, DOI: 10.1177/1354067X15601198

Engeström, Y. (2014). *Learning by expanding. An activity theoretical approach to developmental research*. Cambridge: Cambridge University Press. (especialment, Cap.2]

Piaget, J. (1981). La teoría de Piaget. *Infancia y Aprendizaje*, 4, 13-54.

Zittoun, T., Gillespie, A., Cornish, F., & Psaltis, C. (2007). The metaphor of the triangle in theories of human development. *Human Development*, 50, 208-229, DOI: 10.1159/000103361

Bloc 2

Ausubel, D.P. (2002). *Adquisición y retención del conocimiento. Una perspectiva cognitiva*. Barcelona: Paidós (Resum al Cap. 1)

Chase, C.C., & Klahr, D. (2017). Invention versus direct instruction: for some content, it's a tie. *Journal of Science Education and Technology*, 26, 582-596, DOI 10.1007/s10956-017-9700-6

Clarà, M. (2017). How Instruction Influences Conceptual Development: Vygotsky's Theory Revisited. *Educational Psychologist*, 52(1), 50-62, DOI:10.1080/00461520.2016.1221765

Clarà, M. (2021) Conceptually driven inquiry: addressing the tension between dialogicity and teleology in dialogic approaches to classroom talk, *Educational Review* (online first)

Dewey, J. (1989). *Cómo pensamos: nueva exposición de la relación entre pensamiento y proceso educativo*. Barcelona: Paidós (especialment Cap.6)

Panadero, E. (2017). A review of self-regulated learning: six models and four directions for research. *Frontiers in Psychology*, 8, 422, DOI: 10.3389/fpsyg.2017.00422

Piaget, J. (1978). *La equilibración de las estructuras cognitivas. Problema central del desarrollo*. Madrid: Siglo XXI. (especialment Cap.1 i 2: pp. 34-40, 49-53,71-80)

Psaltis, Duveen, & Perret-Clermont, (2009). The Social and the Psychological: Structure and Context in Intellectual Development. *Human Development*, 52, 291-312. DOI: 10.1159/000233261

Skinner, F.B. (1970). *Tecnología de la Enseñanza*. Barcelona: Editorial Labor. (especialment, Cap.4])

Sweller, J., van Merriënboer, J.J.G., i Pass, F. (2019). Cognitive Architecture and Instructional Design: 20 Years Later. *Educational Psychology Review*, 31, 261-292. <https://doi.org/10.1007/s10648-019-09465-5>

Treagust, D.F., & Duit, R. (2008). Conceptual change: a discussion of theoretical, methodological and practical challenges for science education.

Vygotsky, L. S. (1987). Thinking and speech (N. Minick, Trad.). In R. W. Rieber, & A.S. Carton (Eds.), *The collected works of L. S. Vygotsky. Volume 1: Problems of general psychology* (pp. 39–285). New York, NY: Plenum Press. (especialment Cap. 6)

Bloc 3

Bandura, A. (2012). On the functional properties of perceived self-efficacy revisited. *Journal of Management*, 38 (1), 9-44, DOI: 10.1177/0149206311410606

Clarà, M. (2013). The concept of situation and the microgenesis of the conscious purpose in cultural psychology. *Human Development*, 56(2), 113-127

Clarà, M. (2015). Representation and emotion causation: a cultural psychology approach. *Culture & Psychology*, 21,37-58. doi:10.1177/1354067X14568687

Deci, E.L., & Ryan, R.M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: human needs and the self-

determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268

Leontiev, A.N. (1978). *Activity, consciousness, and personality*. Princeton: Prentice-Hall.

Rubie-Davies, C., & Rosenthal, R. (2016). Intervening in teachers' expectations: a random effects meta-analytic approach to examining the effectiveness of an intervention. *Learning and Individual Differences*, 50, 83-92, DOI: 10.1016/j.lindif.2016.07.014

Vansteenkiste, M., & Lens, W. (2006). Intrinsic versus extrinsic goal contents in self-determination theory: another look at the quality of academic motivation. *Educational Psychologist*, 41(1), 19-31

Weiner, B. (1985). An attributional theory of achievement motivation and emotion. *Psychological review*, 92(4), 548-573

Bloc 4

Clarà, M. (2019). Building on Each Other's Ideas: A Social Mechanism of Progressiveness in Whole-Class Collective Inquiry. *Journal of the Learning Sciences*.

Clarà, M. & Mauri, T. (2013). How triadic dialogue allows transfer of responsibility in dyadic tutoring. *Human Development*, 56, 325-340.

Coll, C., Onrubia, J., & Mauri, T. (2008). Ayudar a aprender en contextos educativos: El ejercicio de la influencia educativa y el análisis de la enseñanza. *Revista de Educación*, 346, 33–70.

Johnson, D., & Johnson, R. (2014). Cooperative learning in 21st century. *Anales de Psicología*, 30(3), 841-851.

Lehesvuori, S., Viiri, J., Rasku-Puttonen, H., Moate, J., & Helaakoski, J. (2013). Visualizing communication structures in science classrooms: tracing cumulativity in teacher-led whole class discussions. *Journal of Research in Science Teaching*, 50(8), 912-939, DOI 10.1002/tea.21100.

Mercer, N. (2000). *Words & Minds. How we use language to think together*. London & New York: Routledge.

Nystrand, M. (1997). *Opening dialogue. Understanding the dynamics of language and learning in the English classroom*. New York: Teachers College Press.

Van de Pol, J., Volman, M., Beishuizen, J. (2010). Scaffolding in teacher-student interaction: a decade of research. *Educational Psychology Review*, 22, 271-296, DOI 10.1007/s10648-010-9127-6

Wells, G. (1999). *Dialogic inquiry: Towards a sociocultural practice and theory of education*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Bibliografia complementària

SANTROCK, J. (2006) *Psicología de la Educación*. Barcelona: McGraw-Hill España. ISBN: 9701056353. EAN: 9789701056356. (Manual).

Ausubel, D. P; Novak, J.; Hanesian, H. (1983). *Psicología educativa: un punto de vista cognoscitivo*. Trillas, 2a R.

Ausubel, D. P. (1983). *El desarrollo infantil*. Barcelona: Paidós.

Bandura, A. (1986). *Pensamiento y acción*. Barcelona: Martínez Roca.

Barca, A. (1994). *Procesos básicos de aprendizaje y aprendizaje escolar*. La Coruña: Universitat de la Coruña.

Beltran, J. (1993). *Estilos y estrategias de aprendizaje*. Madrid: Síntesis.

- Beltran, J. i Bueno, J. A. (1995). *Psicología de la educación*. Barcelona: Marcombo.
- Beltran, J. i Genovard, C. (1996). *Psicología de la Instrucción I. Variables y procesos básicos*. Madrid: Síntesis.
- Berger, K. S. (2004). *Psicología del desarrollo*. Madrid: Panamericana.
- Berk, L. E. (1999). *Desarrollo infantil*. México: Prentice-Hall.
- Berk, L. E. (2004). *Desarrollo del niño y del adolescente*. Madrid: Prentice-Hall Iberia.
- Bermejo, V. (1994). *Desarrollo cognitivo*. Madrid: Síntesis.
- Biehler, R. F. I Snowman, J. (1990). *Psicología aplicada a la enseñanza*. México: Limusa.
- Bruner, J. (1999). Cultura, mente y educación. Dins J. S. Bruner. *La educación, puerta de la cultura* (pp. 19-62). Madrid: Visor.
- Bruner, J. S. (1980). *Investigaciones sobre el desarrollo cognitivo*. Madrid: Pablo del Río.
- Carpena, A. (2001). *Educació socioemocional a primària*. Barcelona: Eumo.
- Clemente, R. A. i Hernández, C. (1996). *Contextos de desarrollo psicológico y educación*. Màlaga: Aljibe.
- Coll, C.; Palacios, J. i Marchesi, A. (2001). *Desarrollo psicológico y educación II. Psicología de la educación*. Madrid: Alianza.
- Craig, G. J. (2001). *Desarrollo Psicológico*. México: Prentice-Hall.
- Delval, J. A. (1994). *El desarrollo humano*. Madrid: Siglo XXI.
- Domènech, J. (2019) *Aprendizaje Basado En Proyectos, Trabajos prácticos y Controversias. 28 Apuestas y reflexiones para enseñar ciencias: 28 propuestas y reflexiones para enseñar Ciencias* . BCN: Rosa Sensat.
- Flavell, J. H. (1971). *La psicología evolutiva de J. Piaget*. Buenos Aires: Paidós.
- Flavell, J. H. (1993). *El desarrollo cognitivo*. Madrid: Aprendizaje Visor. Gardner, H.(2013) *Inteligencias Múltiples: La Teoría en la Práctica*. Ediciones Culturales Paidós
- González Pineda, J. A.; González, R.; Núñez, J. C. i Valle, A. (2002). *Manual de Psicología de la Educación*. Madrid: Piràmide.
- González, A. M. et al. (1995). *Psicología del desarrollo: teoría y prácticas*. Màlaga: Aljibe.
- Hoffman, L.; Scott, P. i Hall, E. (1994). *Psicología del desarrollo hoy*. Madrid: McGraw-Hill.
- Kozulin, A. (2000). La experiencia de aprendizaje mediada y los instrumentos psicológicos. Dins A. Kozulin. *Instrumentos psicológicos. La educación desde una perspectiva sociocultural* (pp. 78-97). Barcelona: Paidós.
- Maher, C. i Zins, J. (1989). *Intervención psicopedagógica en los centros educativos*. Madrid: Narcea.
- Marchesi, A.; Carretero, M. i Palacios, J. (1983). *Psicología Evolutiva. Teorías y métodos*. Madrid: Alianza Editorial.
- Mercer, N. (2001). Desarrollo por medio del diálogo. Dins N. Mercer, Palabras y mentes. *Cómo usamos las palabras para pensar juntos* (pp. 169-210). Barcelona: Paidós.
- Mercer, N.; R. Wegerif; L. Major. (2020) *The Routledge International Handbook of Research on Dialogic Education*.
- Monereo, C.(Coord.) et al (1994). *Estrategias de enseñanza y aprendizaje: Formación del profesorado y aplicación en la escuela*. BCN: Graó.
- Newman, B. M. i Newman, P. R. (1991). *Manual de Psicología infantil*. Mèxic: Limusa.

- Palacios, J.; Marchesi, A. i Coll, C. (1994). *Desarrollo psicológico y educación. Psicología evolutiva I*. Madrid: Alianza Editorial.
- Papalia, D. E. i Wendkos, S. (1994). *Psicología del Desarrollo: de la infancia a la adolescencia*. Mèxic: McGraw-Hill.
- Papalia, D. E.; Wendkos, S. i Duskin, R. (2001). *Psicología del Desarrollo* (8a. edició). Bogotà: McGraw-Hill.
- Pérez, J.; R. Wegerif. (2019). *Dialogar para pensar y aprender juntos en el aula*. Porrúa México.
- Perez Pereira, M. (1995). *Nuevas perspectivas en psicología del desarrollo*. Madrid: Alianza Editorial.
- Perinat, A.; Lalueza, J.L. i Sadurni, M. (2003). *Psicología del desarrollo. Un enfoque sistémico*. Barcelona: UOC
- Piaget, J. (1970). *La psicología de la inteligencia*. Buenos Aires: Psique.
- Piaget, J. (1977). *El nacimiento de la inteligencia del niño*. Barcelona: Crítica.
- Piaget, J. (1981). *Seis estudios de psicología*. Barcelona: Labor.
- Piaget, J. (1986). *La epistemología genética*. Madrid: Debate.
- Piaget, J. i Inhelder, B. (1981). *La psicología del niño*. Madrid: Morata.
- Piaget, J. (1979). *Investigaciones sobre la abstracción reflexionante*. Buenos Aires: Editorial Huemul
- Rivas, F. (2003). *El proceso enseñanza/aprendizaje en al situación educativa*. Barcelona: Ariel.
- Rivière, A. (1985). *La psicología de Vigotsky*. Madrid: Visor
- Rondal, J. A. (1982). *El desarrollo del lenguaje*. Madrid: Médica Técnica.
- Shafeer, D. R. (2000). *Psicología del desarrollo. Infancia y adolescencia*. Madrid: Thomson.
- Shafeer, H. R. (1989). *Interacción y socialización*. Madrid: Visor.
- Trianes, M. V. i Gallardo, J. A. (Coord.) (1998). *Psicología de la Educación y del Desarrollo en la edad escolar*. Madrid: Piràmide.
- Trianes, M. V. i Gallardo, J. A. (Coord.) (2000). *Psicología de la Educación y del Desarrollo para profesores*. Madrid: Piràmide.
- Vasta, R. (1987). *Cómo estudiar al niño. Introducción a los métodos de investigación*. Madrid: Siglo XXI.
- Vasta, R.; Haith, M. M. i Miller, S. A. (1996). *Psicología infantil*. Barcelona: Ariel.
- Vega, J. L. (Dir.) (1985). *Psicología Evolutiva*. Madrid: UNED.
- Vila, I. (1987). *Vygotsky: la mediación semiòtica de la ment*. Vic: Eumo.
- Vygotsky, L. S. (1989). *El desarrollo de los procesos psicológicos superiores*. Barcelona: Crítica.
- Vygotsky, L. (1997). *Educational Psychology*. Boca Raton, Florida: St. Lucie Press.
- Wertsch, J. V. (1988). Mecanismos semiòticos en la ley genética del desarrollo cultural. Dins J. V. Wertsch. *Vygotsky y la formación social de la mente* (pp. 75-92). Barcelona: Paidós.
- Woolfolk, A. (2006). *Psicología Educativa*. Mèxic: Prentice-Hall.